

ข้อมูลทุเรียนนิตะพานาครี

ของดีจังหวัดราชบุรี

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดราชบุรี

คำนำ

จังหวัดราชบุรี เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญของประเทศหลายชนิด ทั้งด้านพืช ประมง และปศุสัตว์ เช่น มะพร้าว น้ำหอม สับปะรด กุ้งก้ามกราม สุกร เป็นต้น และปัจจุบันได้ส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่อำเภอปากท่อ อำเภอสวนผึ้ง และอำเภอบ้านคา ปลูกทุเรียน ซึ่งเป็นหนึ่งในผลไม้ที่ได้รับความนิยมอย่างมาก ภายใต้ชื่อทางการค้าว่า “ทุเรียนตะนาวศรี” เนื่องจากในพื้นที่อำเภอดังกล่าว อยู่บริเวณเทือกเขาตะนาวศรี มีสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศที่เอื้ออำนวยในการเจริญเติบโตของทุเรียน ส่งผลให้ทุเรียนตะนาวศรีราชบุรี มีรสชาติดี นำรับประทาน

ในการนี้ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดราชบุรี ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการดำเนินงานดังกล่าว ซึ่งมีประเด็นที่น่าสนใจ และสามารถผลักดัน พัฒนาต่อยอดได้ในอนาคต กลุ่มสารสนเทศการเกษตร จึงได้รวบรวมข้อมูลพื้นฐานทุเรียน เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

กลุ่มสารสนเทศการเกษตร

31 สิงหาคม 2566

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ประวัติของทุเรียนในประเทศไทย	1
พันธุ์ปลูกทุเรียนของประเทศไทย	3
ลักษณะเด่นและลักษณะด้อยของทุเรียน	8
“ทุเรียนตะนาวศรี” จังหวัดราชบุรี	10
ข้อมูลทุเรียน (ข้อมูลเอกภาพ)	12
ระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ (ทุเรียน)	15
การตลาด “ทุเรียนตะนาวศรี”	17

ประวัติของทุเรียนในประเทศไทย

สมัยอยุธยา

ใน พ.ศ. ๒๒๒๘ พระเจ้าหลุยส์ ที่ ๑๔ แห่งประเทศฝรั่งเศส ทรงส่งคณะราชทูตอัญเชิญพระราชสาส์น มาถวายสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ณ กรุงศรีอยุธยา เพื่อเจริญสัมพันธไมตรี และเผยแผ่คริสต์ศาสนา รวมทั้ง ทำสัญญาสิทธิทางการค้า ในวาระที่ คณะราชทูตฝรั่งเศสกราบถวายบังคมลา กลับ สมเด็จพระนารายณ์มหาราช ทรงส่งคณะราชทูตไทยตามไปฝรั่งเศส เพื่อเจริญสัมพันธไมตรีด้วยเช่นกัน ตอนกลับ พระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ ทรงส่ง คณะราชทูตตามมาด้วยอีกคณะหนึ่ง เดินทางมาถึงกรุงศรีอยุธยา เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๒๓๐ โดยมี เมอร์ซิเออร์ เดอลาลูแบร์ (Monsieur de la Loubre) นักบวชนิกายเยซูอิต เป็นหัวหน้าคณะราชทูต เพื่อมาเจรจาทำสัญญา ทางด้านการค้ากับไทยอีกคราวหนึ่ง จนเป็นผลสำเร็จ เมอร์ซิเออร์ เดอลาลูแบร์ ซึ่งเป็นนักการทูต และนักเขียน ที่มีชื่อเสียง ได้บันทึกสิ่งต่างๆ ที่ได้พบเห็น เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางสังคม และชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย รวมทั้งเกษตรกรรม ของเมืองไทยบางส่วน และนำไปเขียนเป็นหนังสือเกี่ยวกับเมืองไทยสมัยอยุธยา ในช่วงแผ่นดิน สมเด็จพระนารายณ์มหาราช ตีพิมพ์เป็นภาษาฝรั่งเศสในกรุงปารีส เมื่อ พ.ศ. ๒๓๓๖ มีขนาดความยาว ๒ เล่ม ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรมของไทย ตอนหนึ่งได้ระบุเรื่องเกี่ยวกับทุเรียนไว้ว่า

"ดูเรียน" (Durion) ชาวสยามเรียกว่า "ทุเรียน" (Tourrion) เป็นผลไม้ที่นิยมกันมากในแถบนี้ แต่สำหรับข้าพเจ้า ไม่สามารถทนต่อกลิ่นเหม็นอันรุนแรงของมันได้ ผลมีขนาดเท่าผลแตง มีหนามอยู่โดยรอบ ดูๆ ไป ก็คล้ายกับขนุนเหมือนกัน มีเมล็ดมาก แต่เมล็ดใหญ่ขนาดเท่าไข่ไก่ ซึ่งเป็นส่วนที่ใช้กิน ภายในยังมีอยู่อีกเมล็ดหนึ่ง ถือกันว่า ยังมีเมล็ดในน้อย ยังเป็นทุเรียนดี อย่างไรก็ตาม ในผลหนึ่งๆ ไม่เคยปรากฏว่า มีน้อยกว่า ๓ เมล็ดเลย

จากหลักฐานดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า มีการปลูกทุเรียนในภาคกลางของประเทศไทย ตั้งแต่สมัยอยุธยา ส่วนจะเข้ามาจากที่ไหน และโดยวิธีใด ไม่ปรากฏหลักฐาน แต่น่าเชื่อถือได้ว่า เป็นการนำมาจากภาคใต้ ของประเทศไทยนั่นเอง และมีการปรับปรุงพันธุ์อย่างสม่ำเสมอตลอดมา โดยระบบของสังคมไทย เช่น การนิยม เอาผลไม้ที่ดีที่สุดถวายพระ หรือเป็นของกำนัลเจ้านาย รวมทั้งระบบของรัฐ เช่น การเก็บอากรเกี่ยวกับต้นผลไม้ เป็นการส่งเสริมเกมบังคับ ให้ทุกคนต้องปรับปรุงพืชผลของตนเอง ส่งผลให้เมืองไทยมีพันธุ์ไม้ผลดีๆ หลากหลายชนิด มาจนถึงสมัยปัจจุบัน แสดงให้เห็นว่า งานปรับปรุงพันธุ์ไม้ผลของประเทศไทยโดยชาวบ้าน ได้เริ่มตั้งแต่สมัยอยุธยาเป็นต้นมา และเป็นมรดกตกทอดจากบรรพบุรุษสู่ชนรุ่นปัจจุบัน

สมัยรัตนโกสินทร์

พระยาแพทยพงศาวิสุทธาธิบดี (สุน์ สุนทรเวช) ได้กล่าวถึงการแพร่กระจายพันธุ์ของทุเรียน จากจังหวัดนครศรีธรรมราช มายังกรุงเทพฯ ตั้งแต่ประมาณ พ.ศ. ๒๓๑๘ และมีการทำสวนทุเรียนในตำบล บางกร่าง ในคลองบางกอกน้อยตอนใน มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๓๙๗

ในระยะต้น เป็นการขยายพันธุ์ด้วยเมล็ด และพัฒนามาเป็นการปลูกด้วยกิ่งตอน จากพันธุ์ดี ๓ พันธุ์ คือ อีบาตร ทองสุก และกระเกด ผู้ที่หากิ่งตอนจากพันธุ์ดีทั้ง ๓ พันธุ์ไม่ได้ ก็ต้องใช้เมล็ดของทั้ง ๓ พันธุ์นั้น เป็นพันธุ์ปลูก ทำให้เกิดทุเรียนลูกผสมขึ้นมากมาย เป็นผลดีต่อการปรับปรุงพันธุ์ทุเรียนมาจนถึงปัจจุบัน

ดังได้กล่าวข้างต้น ปัญหาที่เกษตรกรไม่สามารถหากิ่งตอนจากพันธุ์ดีได้ จึงต้องใช้เมล็ดเป็นพันธุ์ปลูก การขยายพันธุ์ด้วยเมล็ด จึงมีมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๓๙๗ จนกระทั่งก่อนเกิดน้ำท่วมใหญ่ใน พ.ศ. ๒๔๘๕ นับเป็นเวลากว่า ๘๗ ปี ทำให้เกิดทุเรียนพันธุ์ลูกผสมขึ้นมากมาย และมีการขยายพันธุ์ปลูกในที่ต่างๆ เมื่อเกิดเหตุการณ์น้ำท่วมใหญ่ใน พ.ศ. ๒๔๘๕ ทำให้ทุเรียนพันธุ์ต่างๆ หลายพันธุ์ ในเขตจังหวัดนนทบุรี และธนบุรีสูญหาย เพราะสวนล่ม แต่ก็ยังมีหลายสวน ที่รอดพ้นมาได้ จึงกลายเป็นแหล่งพันธุ์ ที่เหลืออยู่ แต่เนื่องจากการขยายพันธุ์ปลูก ทำได้ไม่รวดเร็วพอ เกษตรกรจึงต้องใช้เมล็ดเป็นพันธุ์ปลูก ทำให้ได้ทุเรียนพันธุ์ลูกผสมเพิ่มเติม จากที่มีเหลืออยู่ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการขาดความรู้ และหลักเกณฑ์ทางวิชาการ ทุเรียนพันธุ์ต่างๆ จำนวนมากมายที่เกิดขึ้น จึงเป็นทุเรียนพันธุ์ลูกผสมตามธรรมชาติ ไม่สามารถทราบเชื้อสายพันธุ์กรรมของพ่อแม่พันธุ์ ขาดการบันทึกประวัติเป็นลายลักษณ์อักษรทางวิชาการ การตั้งชื่อพันธุ์ก็ไม่มีหลักเกณฑ์ อาจใช้ชื่อของผู้ที่เพาะเมล็ด ชื่อสถานที่ หรือตำแหน่งที่ดินพันธุ์นั้นงอกหรือเจริญเติบโต ลักษณะรูปทรงของผล สี รสชาติ ฯลฯ ที่เป็นลักษณะที่เด่นชัดเป็นตัวกำหนดในการตั้งชื่อ ประกอบกับมีการกระจายการปลูกทุเรียนไปยังภาคต่างๆ ทำให้มีการกระจายพันธุ์ไปยังแหล่งปลูกใหม่เป็นจำนวนมาก รายชื่อพันธุ์ทุเรียน ที่รวบรวมได้จากเอกสาร จึงมีเป็นจำนวนมากถึง ๒๒๗ พันธุ์ ซึ่งในจำนวน ๒๒๗ พันธุ์นี้ อาจมีหลายๆ พันธุ์ ที่เป็นพันธุ์เดียวกัน แต่มีการกำหนดชื่อพันธุ์ขึ้นใหม่ จึงเป็นการซ้ำซ้อน สับสน และไม่สามารถใช้ประโยชน์ ในเชิงวิชาการได้เท่าที่ควร

พันธุ์ปลูกรุเรียนของประเทศไทย

พันธุ์ปลูกรุเรียนของประเทศไทยจำแนกเป็นหมวดหมู่ได้ดังนี้

กลุ่มกบ

มีลักษณะรูปทรงใบเป็นแบบรูปไข่ขอบขนาน (oval-oblong) ลักษณะปลายใบเป็นแบบแหลมโค้ง (acuminate-curve) ลักษณะฐานใบเป็นแบบกลมมน (rounded-obtuse) และลักษณะทรงผลของกลุ่มกบนี้ จะกระจายอยู่ใน ๓ ลักษณะคือกลม (rounded) กลมรี (oval) กลมแป้น (oblate) รูปร่างของหนามผลมี ลักษณะโค้งงอ (hooked)

รายชื่อทุเรียนพันธุ์ต่างๆ ที่จำแนกให้อยู่ในกลุ่มกบ มี ๔๖ พันธุ์ ได้แก่

๑. กบแม่เฒ่า	๒. กบเล็บเหยี่ยว	๓. กบตาขำ	๔. กบพิกุล
๕. กบวัดกล้วย	๖. กบชายน้ำ	๗. กบสาวน้อย (กบก้านสั้น)	๘. กบสุวรรณ
๙. กบเจ้าคุณ	๑๐. กบตาท้วม (กบดำ)	๑๑. กบตาปุ่น	๑๒. กบหน้าศาล
๑๓. กบจำปา (กบแข่งสิงห์)	๑๔. กบเบา	๑๕. กบรัศมี	๑๖. กบตาให้
๑๗. กบตาแจ่ม	๑๘. กบทองคำ	๑๙. กบสีนาค	๒๐. กบทองก้อน
๒๑. กบไว	๒๒. กบงู	๒๓. กบตาเฒ่า	๒๔. กบชมพู
๒๕. กบพลเทพ	๒๖. กบพวง	๒๗. กบวัดเพลง	๒๘. กบก้านเหลือง
๒๙. กบตานวล	๓๐. กบตามาก	๓๑. กบทองเพ็ง	๓๒. กบราชเนตร
๓๓. กบแก้ว	๓๔. กบตานุช	๓๕. กบตามิตร	๓๖. กบลิ้นสมุทร
๓๗. กบตาเม้น	๓๘. การะเกด	๓๙. กบช่อนกลื่น	๔๐. กบตาเป็น
๔๑. กบทองดี	๔๒. กบธีระ	๔๓. กบมังกร	๔๔. กบลำเจียก
๔๕. กบหลังวิหาร	๔๖. กบหัวล้าน		

กลุ่มลวง

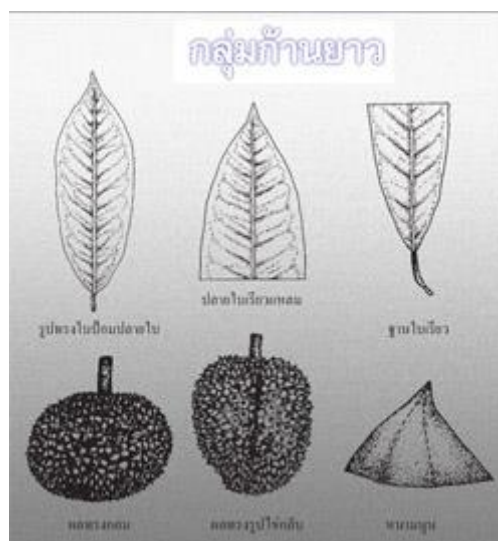

มีลักษณะรูปทรงใบ ป้อมกลางใบ (elliptical) ลักษณะปลายใบเรียวแหลม (acuminate-acute) ลักษณะฐานใบแหลม (acute) และมน (obtusate) ลักษณะทรงผลกระจายอยู่ใน ๒ ลักษณะ คือ ทรงกระบอก (cylindroidal) และรูปรี (elliptic) รูปร่างของหนามผลมีลักษณะเว้า (concave)

รายชื่อทุเรียนพันธุ์ต่างๆที่จำแนกให้อยู่ ในกลุ่มลวงมี ๑๒ พันธุ์ ได้แก่

๑. ลวง	๒. ลวงทอง	๓. ลวงมะรุ้ม	๔. ชะนี
๕. ชะนีกิ่งม้วน	๖. ชมพุศรี	๗. ย่ำมะหวาด	๘. สายหยุด
๙. ชะนีก้านยาว	๑๐. ชะนีน้ำตาลทราย	๑๑. มดแดง	๑๒. สีเทา

กลุ่มก้านยาว

มีลักษณะรูปทรงใบแบบป้อมปลายใบ (obovate-lanceolate) ลักษณะปลายใบเรียวแหลม (acuminate) ลักษณะฐานใบเรียว (caunate acute) ลักษณะทรงผลเป็นรูปไข่กลับ (obovate) และกลม (rounded) รูปร่างของหนามผลมีลักษณะนูน (convex)

รายชื่อทุเรียนพันธุ์ต่างๆ ที่จำแนกให้อยู่ในกลุ่มก้านยาวมี ๘ พันธุ์ ได้แก่

๑. ก้านยาว	๒. ก้านยาววัดสัก(เหลืองประเสริฐ)	๓. ก้านยาวสีนาค	๔. ก้านยาวพวง
๕. ก้านยาวใบด่าง	๖. ทองสุก	๗. ชมภูบาน	๘. ต้นใหญ่

กลุ่มกำป็น

มีลักษณะรูปทรงใบ ยาวเรียว (linear-oblong) ลักษณะปลายใบเรียวแหลม (caudate-acuminate) ลักษณะฐานใบแหลม (acute) ลักษณะทรงผลเป็นทรงขอบขนาน (oblong) รูปร่างของหนามผลมีลักษณะแหลมตรง (pointed) รายชื่อทุเรียนพันธุ์ต่างๆ ที่จำแนกให้อยู่ในกลุ่มกำป็นมี ๑๓ พันธุ์ ได้แก่

๑. กำป็นเดิม (กำป็นขาว)	๒. กำป็นเหลือง (เจ้ากรม)	๓. กำป็นแดง
๔. กำป็นตาแพ	๕. กำป็นพวง	๖. ชายมะไฟ
๗. ปิ่นทอง	๘. เม็ดในกำป็น	๙. เท-รา
๑๐. หมอนเดิม	๑๑. หมอนทอง	๑๒. กำป็นบางสีทอง
๑๓. ลูกเกตุ		

กลุ่มทองย้อย

มีลักษณะรูปทรงใบแบบป้อมปลายใบ (obovate-lanceolate) ลักษณะปลายใบเรียวแหลม (acuminate) ลักษณะฐานใบมน (obtuse) ลักษณะทรงผลเป็นรูปไข่ (ovate) รูปร่างของ หนามผลมีลักษณะนูนปลายแหลม (pointed-convex)

รายชื่อทุเรียนพันธุ์ต่างๆ ที่จำแนกให้อยู่ในกลุ่มทองย้อยมี ๑๔ พันธุ์ ได้แก่

๑. ทองย้อยเดิม	๒. ทองย้อยฉัตร	๓. ฉัตร	๔. ฉัตรสีนาค	๕. ฉัตรสีทอง
๖. พวงฉัตร	๗. ทองใหม่	๘. นมสวรรค์	๙. ทับทิม	๑๐. ธรณีไหว
๑๑. นกหยิบ	๑๒. แดงรัศมี	๑๓. อีอึ้ง	๑๔. อีทุย	

กลุ่มเบ็ดเตล็ด

ทุเรียนที่จัดอยู่ใน กลุ่มนี้มีลักษณะไม่แน่ชัด บางลักษณะอาจเหมือนกับกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งใน ๕ กลุ่มแรก ขณะเดียวกันก็มีลักษณะที่ผันแปรออกไป เช่น ลักษณะรูปทรงใบ จะมีลักษณะป้อมกลางใบ (elliptical) หรือ รูปไข่ขอบขนาน (oval-oblong) ลักษณะปลายใบเรียวแหลม (acuminate-acute หรือ cuspidate-acuminate) ลักษณะฐานใบแหลม (acute) หรือมน (obtuse) ลักษณะทรงผลกระจายกันอยู่ใน ๓ ลักษณะ คือ กลมแป้น (oblate) กลมรี (oval) และทรงกระบอก (cylindroidal) รูปร่างของหนามผลมีลักษณะว่า ปลายแหลม (pointed-concave) หรือนูนปลายแหลม (pointed-convex)

รายชื่อทุเรียนพันธุ์ต่างๆที่จำแนกให้อยู่ในกลุ่มเบ็ดเตล็ดมี ๘๑ พันธุ์ ได้แก่

๑. กะเทยเนื้อขาว	๒. กะเทยเนื้อแดง	๓. กะเทยเนื้อเหลือง	๔. กระดุมทอง
๕. กระดุมสีนาค	๖. กระโปรงทอง	๗. กระปุกทอง (กระปุกทองดี)	๘. ก้อนทอง
๙. เขียวดำลึง	๑๐. ขุนทอง	๑๑. จอกลอย	๑๒. ขายมั่งคุด
๑๓. แดงข้างเขียน	๑๔. แดงตาน้อย	๑๕. แดงตาเผื่อน	๑๖. แดงสาวน้อย
๑๗. ดาวกระจาย	๑๘. ตะพานน้ำ	๑๙. ตะโก (ทองแดง)	๒๐. ตุ่มทอง
๒๑. ทศพิน	๒๒. ทองคำดาพรวด	๒๓. ทองม้วน	๒๔. ทองคำ
๒๕. นกกระจิบ	๒๖. บาตรทองคำ (อีบาตร)	๒๗. บางขุนนนท์	๒๘. เป็ดถบ
๒๙. ฝอยทอง	๓๐. พวงมาลัย	๓๑. พวงมณี	๓๒. เม็ดในยายปราง
๓๓. เม็ดในบางขุนนนท์	๓๔. ยินดี	๓๕. ลำเจียก	๓๖. สีทอง
๓๗. สีไพร	๓๘. สาวชมเห็ด	๓๙. สาวชมฟักทอง (ฟักทอง)	๔๐. หางสิงห์
๔๑. เหยี่ยวทอง	๔๒. ไอ้ไข่	๔๓. อินทรชิต	๔๔. อีล่า
๔๕. อีลิบ	๔๖. อียักซ์	๔๗. อีหนัก	๔๘. ตอสามเส้า
๔๙. ทอง นพคุณ	๕๐. ทองหยอด	๕๑. ทองหยิบ	๕๒. นมสด
๕๓. เนื้อหนา	๕๔. โบราณ	๕๕. ฟักข้าว	๕๖. พื้นเมืองเกาะช้าง
๕๗. มะนาว	๕๘. เม็ดในกระดุม	๕๙. เม็ดในก้านยาว	๖๐. เม็ดในलग
๖๑. เมล็ดพงษ์พันธุ์	๖๒. เมล็ดฝ้ายน	๖๓. เมล็ดลับแล	๖๔. เมล็ดสม
๖๕. เมล็ดอารีย์	๖๖. ย่อมแม่วาด	๖๗. ลวงพะเมล็ด	๖๘. ลุงไหล
๖๙. ลูกหนัก	๗๐. สาเก	๗๑. สาวใหญ่	๗๒. หมอนข้าง
๗๓. หมอนละอองฟ้า	๗๔. หลงลับแล	๗๕. ห้าลูกไม่ถึงฝั้ว	๗๖. เหมราช
๗๗. เหลืองทอง	๗๘. อึ้งอน	๗๙. ไอ้เม่น	๘๐. ไอ้ใหม่
๘๑. กะเทยข้าวส้น			

ลักษณะเด่นและลักษณะด้อยของทุเรียน

ในอดีต มีการปลูกทุเรียนพันธุ์ต่างๆ เป็นจำนวนมาก ตามความนิยมของเกษตรกรแต่ละราย แต่เนื่องจากสภาวะที่ไม่แน่นอนของราคาผลผลิต และความนิยมของตลาด ทำให้เกษตรกรปลูกเฉพาะทุเรียนพันธุ์การค้า เพียงไม่กี่พันธุ์ และค่อนข้างทำลายพันธุ์อื่นๆ ทั้ง ปัจจุบันพันธุ์ที่นิยมปลูกเป็นการค้า ได้แก่ พันธุ์ชะนี หมอนทอง ก้านยาว และกระดุมทอง

ทุเรียนพันธุ์การค้าที่นิยมปลูกต่างมีลักษณะเด่น ลักษณะด้อย และลักษณะแปรปรวนในตนเอง ทำให้เกิดปัญหาในการควบคุมคุณภาพ และมาตรฐานการผลิต มีผลกระทบต่อรายได้ของเกษตรกรสวนทุเรียน และต่อจำนวนผู้บริโภค ทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ

พันธุ์หมอนทอง	
ลักษณะเด่น	ลักษณะด้อย
๑. เนื้อมาก (อัตราส่วนเนื้อ/ผล)	๑. การสุกไม่สม่ำเสมอในผลเดียวกัน
๒. เมล็ดลีบ	๒. เนื้อหยาบ
๓. กลิ่นอ่อน	๓. เนื้อสีเหลืองอ่อน
๔. งอมแล้วเนื้อไม่แฉะ	๔. ไม่ทนทานต่อโรคโคนเน่า รากเน่า
๕. การติดผลมาก	
๖. คุณภาพเนื้อเหมาะสมสำหรับแปรรูป เช่น กวน แช่แข็ง	
๗. อาการแค้น เต่าเผา หรือไส้ซึมน้อย	

พันธุ์ชะนี	
ลักษณะเด่น	ลักษณะด้อย
๑. เนื้อสีเหลืองเข้ม	๑. อาการแค้น เต่าเผา หรือไส้ซึมพบมาก
๒. เนื้อละเอียดเหนียว	๒. การติดผลไม่ดี
๓. การสุกของเนื้อในผลเดียวกัน สม่ำเสมอ	๓. งอมแล้วเนื้อแฉะ กลิ่นฉุน
๔. ทนทานต่อโรคโคนเน่า รากเน่า	๔. เนื้อมีเส้นใยมาก
	๕. คุณภาพเนื้อ ไม่เหมาะที่จะใช้สำหรับแปรรูป เช่น กวน แช่แข็ง

พันธุ์ก้านยาว	
ลักษณะเด่น	ลักษณะด้อย
๑. เนื้อละเอียดเหนียว	๑. อาการไส้ซึมมาก ต่ำเตาปานกลาง
๒. เส้นใยของเนื้น้อย	๒. หากไว้มาก คุณภาพของผลจะไม่ดี และมีอาการกิ่งแห้งตาย
๓. ติดผลดี	๓. เมล็ดมีขนาดใหญ่ และมีจำนวนมาก
๔. สภาพเนื้อเมื่อสุก คงรูปน่ารับประทาน	๔. ไม่ทนทานต่อโรคโคนเน่า รากเน่า
๕. งอมแล้วเนื้อไม่แฉะ	
๖. สีเนื้อสม่ำเสมอ	
๗. อาการแกนมีน้อย	

“ทุเรียนตะนาวศรี” จังหวัดราชบุรี

จังหวัดราชบุรี เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญของประเทศหลายชนิด ทั้งด้านพืช ประมง และปศุสัตว์ เช่น มะพร้าว น้ำหอม สับปะรด กุ้งก้ามกราม สุกร เป็นต้น และปัจจุบันได้ส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่อำเภอปากท่อ อำเภอสวนผึ้ง และอำเภอบ้านคา ปลูกทุเรียน ซึ่งเป็นหนึ่งในผลไม้ที่ได้รับความนิยมอย่างมาก ภายใต้ชื่อทางการค้าว่า “ทุเรียนตะนาวศรี” เนื่องจากในพื้นที่อำเภอดังกล่าว อยู่บริเวณเทือกเขาตะนาวศรี มีสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศที่เอื้ออำนวยในการเจริญเติบโตของทุเรียน ส่งผลให้ทุเรียนตะนาวศรีราชบุรี มีรสชาติดี นำรับประทาน

จุดเด่นของทุเรียนตะนาวศรี

มีรสชาติหอม ละมุน เนื้อละเอียด นุ่ม แท้ง เม็ดเล็ก หวาน มันที่สำคัญชาวสวนยืนยันว่าไม่ป้ายยา ไม่ชุบยา ปลอดภัยต่อผู้บริโภค และในช่วงที่ผ่านมา เกษตรกรได้ทดลองปลูกทุเรียนและได้ผลผลิตดี ทำให้มีเกษตรกรในจังหวัดราชบุรีสนใจปรับเปลี่ยนพื้นที่มาปลูกทุเรียนจนมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผลผลิตจะออกเยอะสุดในช่วงเดือนมิถุนายน จนถึงเดือนกรกฎาคม

สภาพภูมิอากาศ

อำเภอปากท่อ ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จากมหาสมุทรอินเดีย แต่เนื่องจากมีเทือกเขาตะนาวศรีกั้นอยู่ทำให้พื้นที่ที่ติดกับเทือกเขามีฝนตกน้อย โดยฝนตกมากที่สุด ในเดือนกันยายน และมักทิ้งช่วงในเดือนกรกฎาคมและสิงหาคม

ลักษณะดิน

พื้นที่แถบเทือกเขาตะนาวศรี พื้นที่ปลูกทุเรียนส่วนใหญ่เป็นกลุ่มชุดดินที่ 48

ชุดดิน : ชุดดินท่ายาง (Tha Yang: Ty)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินต้นถึงกึ่งหินหรือเศษหิน และอาจพบชั้นหินพื้นภายในความลึก 150 ซม. จากผิวดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดถึงเป็นกลาง การระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : ดินต้นถึงชั้นกึ่งกรวดหรือลูกรังหนามาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ และเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน ในพื้นที่ที่มีความลาดชัน

แนวทางการจัดการ : พื้นที่ดินต้นมากหรือมีกึ่งกรวดหรือลูกรังบริเวณหน้าดินมาก ไม่ควรนำมาใช้ประโยชน์ ปล่องไว้ให้เป็นป่า พื้นที่เลี้ยงสัตว์หรือปลูกไม้ใช้สอยโตเร็ว

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนาและมีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชให้หมุนเวียนตลอดทั้งปีและปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 3-4 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมธิดาขาว 10-12 กิโลกรัม/ไร่ เมธิดาขาว 8-10 กิโลกรัม/ไร่ หรือ ปอเทือง 6-8 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่องไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด 75x75x75 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยหน้าดินร่วมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 25-50 กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การสร้างคันดิน ทำชั้นบันได ทำฐานปลูก เฉพาะต้น ปลูกพืชคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานเฉพาะต้นหญ้าแฝก ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิต และภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

พื้นที่เพาะปลูกทุเรียน

จังหวัดราชบุรีมีพื้นที่เพาะปลูกทุเรียนเพิ่มขึ้นและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากทุเรียนมีราคาสูง เป็นที่ต้องการของตลาด มีรสชาติที่เป็นเอกลักษณ์ มีพื้นที่เพาะปลูกประมาณ 3,832 ไร่ พื้นที่เพาะปลูกหลัก คือ อำเภอปากท่อ อำเภอสวนผึ้ง อำเภอบ้านคา มีเนื้อที่เก็บเกี่ยวที่ให้ผลผลิตแล้ว 1,126 ไร่ ผลผลิต 761 ตัน (ข้อมูลเบื้องต้นระดับจังหวัด ณ วันที่ 20 ตุลาคม 2565) สามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับจังหวัดราชบุรีปีละไม่น้อยกว่า 100 ล้านบาท

ข้อมูลทุเรียน (ข้อมูลเอกภาพ)

จังหวัด/ อำเภอ	เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)				เนื้อที่ให้ผล (ไร่)				ผลผลิต (ตัน)				ผลผลิตต่อเนื้อที่ให้ผล (กก.)			
	2564	2565	การเปลี่ยนแปลง		2564	2565	การเปลี่ยนแปลง		2564	2565	การเปลี่ยนแปลง		2564	2565	การเปลี่ยนแปลง	
			ปริมาณ	ร้อยละ			ปริมาณ	ร้อยละ			ปริมาณ	ร้อยละ			ปริมาณ	ร้อยละ
ราชบุรี	3096	3852	736	23.77	783	1126	343	43.81	534	761	227	42.51	682	676	- 6	-0.88
เมืองราชบุรี	28	31	3	10.71	0	0	0	0.00	0	0	0	0.00	0	0	0	0.00
ปากท่อ	1499	1621	122	8.14	541	715	171	3143	358	527	169	47.21	658	737	79	12.01
วัดเพลง	2	2	0	0.00	0	0	0	0.00	0	0	0	0.00	0	0	0	0.00
ดำเนิน สะดวก	0	0	0	0.00	0	0	0	0.00	0	0	0	0.00	0	0	0	0.00
บางแพ	0	0	0	0.00	0	0	0	0.00	0	0	0	0.00	0	0	0	0.00
บ้านโป่ง	27	29	2	7.41	8	11	3	37.50	5	5	0	0.20	625	455	-170	21.20
โพธาราม	221	221	0	0.00	4	4	0	0.00	3	2	1	33.33	750	500	-250	33.33
จอมบึง	83	123	40	48.19	2	2	0	0.00	1	0.98	0	2.00	500	490	-10	2.00
สวนผึ้ง	831	1373	542	65.22	159	244	85	53.46	117	171	54	46.15	735	701	34	4.63
บ้านคา	435	432	27	6.67	66	150	84	127.27	50	55	5	10.00	758	367	-391	-51.58

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี

ปัจจุบันจังหวัดราชบุรี มีพื้นที่ปลูกทุเรียนกว่า 4,000 ไร่ มีมากที่สุดที่อำเภอปากท่อ โดยเฉพาะตำบลยางหัก มีเนื้อที่เก็บเกี่ยวที่ให้ผลผลิตแล้วกว่า 500 ไร่ แต่ปีนี้สภาพอากาศแปรปรวนฝนแล้ง ทำให้ทุเรียนติดผลน้อย ส่วนคุณภาพทุเรียนดีเหมือนเดิม ขณะที่เกษตรกรในพื้นที่ปากท่อปลูกทุเรียนกว่า 100 สายพันธุ์ ส่วนใหญ่เป็นพันธุ์หมอนทอง นอกจากนั้นก็เป็นพันธุ์มูซังคิง หลงลับแล หลินลับแล และก้านยาวตะนาวศรี ฯลฯ

จังหวัดราชบุรีมีเกษตรกรขึ้นทะเบียนเกษตรกร 184 ครัวเรือน 193 แปลง (ข้อมูล ณ วันที่ 2 กรกฎาคม 2566) ขึ้นทะเบียนมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ อำเภอสวนผึ้ง 71 ครัวเรือน 76 แปลง อำเภอปากท่อ 68 ครัวเรือน 72 แปลง และ อำเภอบ้านคา 23 ครัวเรือน 23 แปลง โดยปัจจุบันจังหวัดราชบุรีมีเกษตรกรที่ได้รับมาตรฐาน GAP ทุเรียน จำนวน 15 ราย พื้นที่ 176.50 ไร่ (ที่มา : สนง.ศวพ.ราชบุรี ข้อมูล ณ กรกฎาคม 2566)

ผลการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร จำแนกตามประเภทการถือครอง ปี 2566

(ข้อมูลตามที่ดัดแปลง ณ 2 กรกฎาคม 2566)

ภาค/ จังหวัด	บันทึก(รวม)			ประเภทการถือครอง								
				การถือครองแบบครัวเรือน			การถือครองแบบ (เช่า)			การถือครองแบบ อื่นๆ		
	ครัวเรือน	แปลง	เนื้อที่ (ไร่)	แปลง	เนื้อที่ (ไร่)	เนื้อที่ (ไร่)	ครัวเรือน	แปลง	เนื้อที่ (ไร่)	ครัวเรือน	แปลง	เนื้อที่ (ไร่)
ราชบุรี	184	193	780.52	74	77	358.02	4	4	10.00	107	112	412.50
เมือง ราชบุรี	7	7	8.03	3	3	0.78	1	1	3.00	3	3	4.25
จอมบึง	4	4	19.00	4	4	19.00	0	0	0.0	0	0	0.0
สวนผึ้ง	71	76	306.75	9	9	52.00	0	0	0.0	62	67	254.75
ดำเนิน สะดวก	0	0	0.0	0	0	0.0	0	0	0.0	0	0	0.0
บ้านโป่ง	9	9	20.24	9	9	20.24	0	0	0.0	0	0	0.0
บางแพ	0	0	0.0	0	0	0.0	0	0	0.0	0	0	0.0
โพธาราม	2	2	1.75	1	1	0.25	0	0	0.0	1	1	1.50
ปากท่อ	68	72	330.75	38	41	216.00	3	3	7.00	28	28	107.75
วัดเพลง	0	0	0.0	0	0	0.0	0	0	0.0	0	0	0.0
บ้านคา	23	23	94.00	10	10	49.75	0	0	0.0	13	13	44.25

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี

อำเภอปากท่อ เป็นพื้นที่ปลูกทุเรียนมากที่สุดของจังหวัดราชบุรี และมีการรวมกลุ่มกันเป็นแปลงใหญ่ทุเรียน เพื่อลดต้นทุนการผลิต ไปพร้อมกับการสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี ได้มีการส่งเสริมให้เกษตรกร มีการรวมกลุ่มเป็นแปลงใหญ่ทุเรียน เพื่อรวบรวมเกษตรกรที่ปลูกทุเรียนคุณภาพ ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มการผลิตและการบริหารจัดการร่วมกัน ตลอดจนการจัดการด้านการตลาด เพื่อการลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเพิ่มโอกาสในการแข่งขัน และส่งเสริมให้ความรู้แก่เกษตรกร พัฒนาการผลิต โรคแมลง การจัดการดินปุ๋ย/GAP/เทคนิคการตรวจสอบการสุกแก่ให้กับเกษตรกร เพื่อให้ได้ผลผลิตที่ดีมีคุณภาพ จำหน่ายได้ในราคาที่เหมาะสม

ระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ (ทุเรียน)

ระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ เป็นการดำเนินงานซึ่งเน้นการรวมกลุ่มของเกษตรกรรายย่อยในพื้นที่ โดยวางระบบการผลิตและการบริหารจัดการในแนวทางเดียวกัน เพื่อประหยัดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยเน้นการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ตามนโยบายการตลาดนำการผลิต นำไปสู่การจัดการสินค้าเกษตรสู่สมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทาน สร้างเสถียรภาพของราคาสินค้าเกษตรได้อย่างมั่นคงในอนาคต ตามแผนปฏิบัติการเกษตร โดยเกษตรกรยังคงเป็นเจ้าของพื้นที่และร่วมกันดำเนินการบริหารจัดการการผลิต ทั้งนี้ การกำหนดพื้นที่เป้าหมายของเกษตรแปลงใหญ่ ดำเนินการในพื้นที่ต่าง ๆ เช่น พื้นที่ในเขตชลประทาน พื้นที่ปฏิรูปที่ดิน พื้นที่ในเขตสหกรณ์นิคม และพื้นที่เกษตรทั่วไป โดยเกษตรกรสมาชิกแปลงใหญ่จะร่วมกันกำหนดเป้าหมายการผลิต การถ่ายทอดเทคโนโลยี การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทุกขั้นตอน จนถึงเชื่อมโยงตลาดกับภาคเอกชนแบบประชารัฐ การปรับระบบส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่ จะก่อให้เกิดความร่วมมือในการผลิต โดยเกษตรกรหรือองค์กรเกษตรกรในพื้นที่ที่มีการดำเนินกิจกรรมที่ใกล้เคียงกันหรือติดต่อกันเป็นแปลงใหญ่ทำให้เกิดขนาดเศรษฐกิจที่ใหญ่ขึ้น (Economy of Scale)

สำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี มีภารกิจในการส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรของเกษตรกรให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตร และเพิ่มรายได้ของเกษตรกร ตลอดจนดูแลคุณภาพชีวิตของเกษตรกร จัดทำโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ที่มีการบริหารจัดการร่วมกัน ให้เกษตรกรเป็นศูนย์กลางในการดำเนินงาน ผลักดันให้เกษตรกรรวมกลุ่มในการผลิตเพื่อร่วมกันจัดหาปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพดี ราคาถูก และการใช้เทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสม เช่น เครื่องจักรกลการเกษตร (Motor Pool) เพื่อลดต้นทุนเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตการผลิตสินค้าเกษตร ตลอดจนการจัดการด้านการตลาด ช่วยพัฒนาเกษตรกรให้มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น มีการพัฒนาเชิงพื้นที่ตามศักยภาพ ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรตามความต้องการตลาด ด้วยการบูรณาการทุกภาคส่วน โดยหน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวก เป็นการเพิ่มอำนาจการต่อรองของเกษตรกรตลอดกระบวนการผลิต ตลอดโซ่อุปทาน

วัตถุประสงค์ของระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่

1. เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มทำการผลิตสินค้าเกษตร ด้านสินค้าพืช ปศุสัตว์ และประมง มีการบริหารจัดการร่วมกัน เพื่อให้เกิดการรวมกันผลิตและรวมกันจำหน่ายโดยมีตลาดรองรับที่แน่นอน
2. เพื่อให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตและมีผลผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้น รวมทั้งผลผลิตมีคุณภาพได้มาตรฐานภายใต้การบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

การส่งเสริมแปลงใหญ่ทุเรียน

แปลงใหญ่ทุเรียน ตำบลยางหัก อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี จัดตั้งเมื่อปี 2566 เกษตรกร 32 ราย พื้นที่ 225.5 ไร่ ประธานแปลง คือ นายทองพูน ช่างเพชร ได้รับการส่งเสริมผ่านโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ ปี 2566 **งบกรมส่งเสริมการเกษตร** ดังนี้

1. กิจกรรมการถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรและบริหารจัดการ งบประมาณ 8,000 บาท
2. กิจกรรมส่งเสริมการจัดทำแปลงเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต งบประมาณ 40,000 บาท
3. กิจกรรมการประชุมเชื่อมโยงการดำเนินงานคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่

ระดับอำเภอ

สำนักงานเกษตรจังหวัดราชบุรี ได้ส่งเสริมแปลงใหญ่ทุเรียนโดย**งบจังหวัด/กลุ่มจังหวัด** ดังนี้

1. โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตทุเรียนตระนาวศรีราชบุรี งบประมาณจากค่าใช้จ่ายการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 งบประมาณ 131,700 บาท โดยจัดอบรมการถ่ายทอดความรู้การเพิ่มศักยภาพการผลิตทุเรียน เรื่อง การใช้เทคโนโลยีในการผลิตทุเรียนให้มีคุณภาพการผลิตไม้ผลเพื่อการส่งออก (ทุเรียน) การคัดแยกและรวบรวมทุเรียนเพื่อการส่งออก การปลูกพืชแซมเสริมรายได้ ตลอดจนการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ สอบถามปัญหาระหว่างวิทยากรและเกษตรกร และการจัดแสดงนิทรรศการเกี่ยวกับสายพันธุ์ทุเรียน จัดแสดงผลผลิตทุเรียนหอมทองตระนาวศรี และจัดแสดงสารชีวภัณฑ์สำหรับใช้ในสวนทุเรียน เป้าหมายเป็นเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนในจังหวัดราชบุรีและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจำนวน 170 ราย เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2565 ณ โรงแรม ณ เวลา จังหวัดราชบุรี

2. โครงการประชาสัมพันธ์ทุเรียนของดีจังหวัดราชบุรี งบประมาณจากค่าใช้จ่ายการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 งบประมาณ 122,300 บาท โดยจัดงานประชาสัมพันธ์ทุเรียนตระนาวศรีของดีจังหวัดราชบุรี ณ ไร่ราชวดี ตำบลยางหัก อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2565

3. โครงการส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตไม้ผลคุณภาพดีในจังหวัดราชบุรี (ทุเรียน และ เงาะ) งบพัฒนาจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 งบประมาณรวมทั้งสิ้น 234,200 บาท ดำเนินกิจกรรมพัฒนาการผลิตไม้ผลคุณภาพดีโดยการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และกิจกรรมจัดทำแปลงต้นแบบเพื่อการเรียนรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตไม้ผล

4. โครงการส่งเสริมและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันการผลิตไม้ผลคุณภาพดี (ทุเรียน มะม่วง ฝรั่งกิมจู) งบพัฒนาจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 งบประมาณในส่วนของกิจกรรมเพิ่มศักยภาพการผลิตและการบริหารจัดการทุเรียนคุณภาพดี 125,600 บาท โดย อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตทุเรียนคุณภาพดี จำนวน 50 ราย และสนับสนุนวัสดุการเกษตรเพื่อจัดทำแปลงต้นแบบการปลูกทุเรียน

การตลาด “ทุเรียนตะนาวศรี”

- ✓ ส่วนใหญ่บริโภคภายในจังหวัด
- ✓ จุดเด่นของการส่งเสริมการขาย คือ เน้นการดูแลแบบธรรมชาติ และเจ้าของสวนทุเรียนส่วนใหญ่เปิดสวนให้ลูกค้ามาลองชิมเนื้อทุเรียน และ ซื้อขายที่โคนต้นเป็นส่วนใหญ่
- ✓ กลุ่มแปลงใหญ่ทุเรียนตำบลยางหัก เกษตรกรเปิดสวนเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ให้ผู้ที่สนใจเข้ามาเที่ยวชม ชิมทุเรียน ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจ และส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่
- ✓ ราคาจำหน่ายกิโลกรัมละ 150 - 200 บาท

แนวทางการส่งเสริมต่อไป

- ✓ ประชาสัมพันธ์ทุเรียนตะนาวศรีให้เป็นที่รู้จัก
- ✓ ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มการผลิตและการบริหารจัดการร่วมกัน (แปลงใหญ่)
- ✓ อบรมให้ความรู้ด้านการผลิต โรคแมลง การจัดการดินปุ๋ย GAP ให้กับเกษตรกร เพื่อให้ได้ผลผลิตที่ดีมีคุณภาพ

รายชื่อสวนทุเรียน

1. สวนทุเรียนลุงดี ปลุกพันธุ์หมอนทอง (นายปรีชา เปี่ยมญาติ เลขที่ 2/1 หมู่ 1 บ้านวังปลาช่อน ตำบลยางหัก อำเภopakทอง จังหวัดราชบุรี 08-0919-0618)
2. สวนทุเรียนลุงเทพ ปลุกพันธุ์หมอนทอง (นายสุเทพ ชื่นมีศรี เลขที่ 54 หมู่ 1 บ้านวังปลาช่อน ตำบลยางหัก อำเภopakทอง จังหวัดราชบุรี 09-3227-6755)
3. ไร่ราชวดี ปลุกพันธุ์หมอนทอง ชะนี (นายปัญญา ม่วงศรี หมู่ 5 บ้านไทยประจัน ตำบลยางหัก อำเภopakทอง จังหวัดราชบุรี 09-3227-6755)

4. ไร่จักรพรรดิ ปลุกพันธุ์หมอนทอง ก้านยาว ชะนี พวงมณี (336 หมู่ 8 ตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี 08-6332-3300)
5. บ้านสวนคุณนิพนธ์ ปลุกพันธุ์หมอนทอง (นายนิพนธ์ ผลงาม เลขที่ 10 หมู่ 13 ตำบลรางบัว อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี 06-5325-2324)
6. บ้านสวนตาซซ ปลุกพันธุ์ทุเรียนหมอนทอง มูซังคิง ก้านยาว ชะนี พวงมณี หลงบ้านคา (นายซซवाल นรนิม เลขที่ 94/3 หมู่ 13 ตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี 08-9014-2071)
7. สวนทุเรียนลุงวิเชียร ปลุกพันธุ์ทุเรียนหมอนทอง (นายวิเชียร บุญรอด เลขที่ 147 หมู่ 6 ตำบลยางหัก อำเภอบางท้อ จังหวัดราชบุรี 08-4569-5362)
8. สวนผลไม้ลัมมิงกร ปลุกพันธุ์ทุเรียนหมอนทอง (ก่องกานท์ ประภาสพงศ์ เลขที่ 181 ตำบลยางหัก อำเภอบางท้อ จังหวัดราชบุรี 09-7106-9284)
9. สวนผลไม้ลุงรวย ปลุกพันธุ์ทุเรียนหมอนทอง (นายสำรวย กุลไทย เลขที่ 86 หมู่ 5 ตำบลยางหัก อำเภอบางท้อ จังหวัดราชบุรี 08-1811-6101)
10. สวนลุงสุบิน ปลุกพันธุ์ทุเรียนมูซังคิง หลงลับแล หลินลับแล หมอนทอง ก้านยาวตะนาวศรี (นายสุบิน พานธวงศ์ เลขที่ 31/1 หมู่ 13 ตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี)
11. ไร่พรหมรัศมี ปลุกพันธุ์ทุเรียนหมอนทอง ชะนี ก้านยาว มูซังคิง (77/7 หมู่ 7 ตำบลยางหัก อำเภอบางท้อ จังหวัดราชบุรี 08-6449-6598)